

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 120 Lei
Pe jumătate
de an . . . 60 Lei
Exemplarul . . . 3 Lei

INSERTIUNI

și reclame după învoială

ROMÂNUL

REDACȚIA

și

ADMINISTRAȚIA

ARAD,

Strada Meșianu No 1

Tip. „Erdélyi Hirlap”

Apare săptămânal sub îngrijirea organizației Tinerimei Național Tărăniste.

Eroul.

Cerul albastru, senin; într'un punct al său uriașul glob arzător strălucește orbitor, ciocârliă se nălță cântând melodia ce nsoțește flacăra care urmând brazda adâncă ține coarnele plugului. Fierul scilpitor răscotește pământul și între gliile umede un craniu apare înholbându-și orbitele și rânjindu-și dinții de țildes înspre acela care i-a turburat veșnica-odihnă.

Oare cine este acest îndrăzneț muritor nelegiuit care îmi turbură liniștea recăpătată odată cu reînnoirea mea la Iulul din care am fost creat? Și cine sunt eu? Eu am fost numai, am fost, linăr, viguros, plin de viață și aveam inimă și suflet. Intr'o zi de vară, tot așa de frumoasă ca aceasta, un glas, pe care voi cei cari sunteți azi nu-l mai cunoașteți, m-a chemat. A fost glasul patriei mele și eu am alergat, am răbdat foame și sete, am luptat și am suferit. Intr'o zi la Mărășești foarte sau sfârșit, suferințe n-am mai simțit, inima-mă este de atunci pământ, iar sufletu-mi hoinărește peste plaiurile patriei căreia-mă am jertlit.

Tu flăcăule, vesel și frumos, cine ești, de unde ai căzut pe acest pământ care este stropit de sângele meu, și care se îngrașă cu carnea mea? Ciocârliă este veselă și acum ca atunci când și eu dojneau în urma plugului meu de lemne, dar ai mei pe cari i-am părăsit și pentru cari am jertlit ce am avut mai scump: viața, sunt fericiți pe pământul frumoasei mele țări? A primit Dumnezeu sacrificiile aduse de ai noștri la Oituz, Mărăști și Mărășești? Dar oamenii?

Ei, vezi, vlăstar din arborele neamului meu, oamenii își aduc aminte de noi, dar uită că cultul ce ni l-au consacrat nu este al postru, este al patriei, al neamului, al acelor cari astăzi flămânzesc și insetoșează, sufăr și luptă... cu viața, al acelor cari au rămas de noi niște, neputincioși, desbrăcați și amărâți. Cultul nostru trebuie să fie al acelor cari lacrimăază și astăzi, al acelor cari își întind mâna în colțul de stradă pentru milă, cărora lacrimile mizeriei se usucă pe obrăgiori nefiind înțelegerea care să le ștergă, al acelor cari n-au cunoscut numele de tată și cari astăzi sunt brutalizați de beneficiarii jertfelor noastre.

Tinere, dacă ești creat din lufă din care am fost și eu, înțelege-mă, și după ce mă vei acoperi cu pământul țării mele și îmi vei fi redat liniștea mea de mai înainte, mergi și cere oamenilor ceea ce ți-a cerut tie eroul.

Dar mai stai! Spune oamenilor, acelor cari astăzi își uită de toate, că noi am jertlit ceea ce ne-a fost mai scump, am adus jertfele cele mai mari posibile pentru ca să le lăsăm moștenire o țară frumoasă și mărită, și să le mai spun că vor fi blestemați de noi, în lumea ce o trăim dincoace de gliie, și de generațiile ce vin, în lumea ce o trăiește acum tu, dacă nu vor păstra și îngriji cu sfintețe ceea ce am dat. Dacă sacrificiile noastre se vor dovedi insuficiente vom rădica din nou pentru ca să ne jertfim iarăși, dar atunci pe păcătoși îi va nimici pentru veșnicie păcatele lor.

Ultragiu.

În numărul trecut al ziarului nostru am publicat un scurt raport despre ședințele sesiunii Adunării Eparhiale din Arad. El învederează activitatea plină de zeii a P. S. Saie Episcopul Grigorie al Aradului, a Consiliului Eparhial și a tuturor slujitorilor Sf. noastre Biserici.

De altă parte arată o lungă și urâcioasă pagină a moravurilor încuibate între noi de câțiva ani încoace. Este politiceanizatul deșănțat, care în perversă tendință de a se incuba cât mai mult și adânc în societatea românească și decapitând oamenii moralicește sau ai face imposibil materialicește ai duce pe tepsie molohului politic de partid.

Acum vreo patru ani s'a așezat un om aici între noi, cari cu colaboratori locali de speța celor de mai sus și-au început munca de teroare și demoralizare, până atunci între oamenii din partide nu a fost tenziunea, care de atunci tot mai mult s'a apăsât asupra ființei și sufletului românesc din acest oraș și județ.

Puteați deci scutiți Biserica, acest așezământ care de veacuri s'a identificat cu sufletul și ființa etnică a neamului românesc? Să reimprespătim evenimentele: În anul 1924 se fac alegerile pentru Adunarea Eparhială. Acest om cu ai săi deține vremelnice situația zilei. Că ce alegeri a înscenat acesta cu o furibundă urgie electorală, mai rău ca la alegerile pentru Parlament, se știe doar de acolo că 30 de deputați sindicali — jumătate — își dau abdicarea, iar P. S. Saie Episcopul de pie memorie Ioan I. Pap. care a văzut multe urgii, dar nici una ca aceasta, concediază Sinodul, care nu mai era sinod, ci o adunare de complici, iar Măritul Congres Național-Bisericesc inferează după cuviință alcătuirea de felul acesta a unui sinod.

Au trecut câțiva ani. Atmosfera s'a mai mulcomit, coșmarul și dacă mai planează asupra capetelor oamenilor, dar nu mai apasă așa tare. Au venit vremuri de noi alegeri. Oamenii de bine au fost chemați la stat se urmeze tradiția iubirei, promovării și apărării Bisericej. Și cei dintr'un partid cu omul nostru au fost chemați — ei nu, căci era doar o imposibilitate morală de a fi împreună cu acest om — dar s'a respuns prin echivoc. S'au făcut alegerile. Oamenii, cari au pierdut farmecul puterii momentane cu toată urgia electorală desfășurată din nou, dar vai fără accesoriile aducătoare de minuni, au rămas înfrânți. Omul nostru își ia nasul la purtare. Are partizani, are satelți. Dăi drumul și ei cu proteste. Dar vai ce nefericită inspirație. Sub desbatere serioasă ajung din 2. circumscripții. Unul — al Chișineului, unde pui de spețaa acestui om n'are ce căuta

— se reduce la ridicol. Motivele în sine nu pot sta dar chiar scăzând voturile din comunele contestate rămâne celor aleși o majoritate impozantă de peste 100%.

Al doilea este Radna. Omului nostru, nu știu de ce i-a căzut tronc la inimă acest serman colț ile județ. Barem aici se aibă succes, doar și referentul este al lor. Și fiind — că au fost oameni de au avut altă părere — cei câțiva ajunși acolo din mla, pentru a complăce omului cu ordinele, amenință Vlădica, cantă a teroriza Adunarea — inexplicabilă îndrăzneală — se depărtează busumfăți, ca copiii, cari capătă bătae, și șop încă cu un «memoriu» avut la îndemână.

Dar gluma la o parte. Dacă s'au dus, sănătoși se fie, noi aceștia nu ne supărăm de loc dacă nu se mai întorc în veci și nicărij. Dar rar am văzut ca un gest să facă mai urâtă impresie ca acesta. Voi infimă minoritate în Adunarea aceea împovărați cu greul păcatelor unui nefericit sistem, nu puteți avea căderea de a sfida o înaltă Adunare, un înalt Prelat, căci ireverența aceasta se recuzează asupra celor cari au comis-o. Să fim înțeleși, nu faptul, că s'au dus — vai bine au făcut — dar îndrezeala de a căuta se terorizeze un Vlădica și o adunare de cărturari pe cari în bun simț și suflet nu'i pot ajunge iar a făcut dovada imposibilității de a conlucra cu ei.

Stidarea aceasta este un Ultragiu! Dar ultragiu este ca acel om și acei oameni să facă morală în chestii de alegeri deosebi de cece bisericesti. Ei, cari au ultragiat Biserica, ei cari au comis păcate oribile contra autonomiei și constituției Bisericej, aceștia oameni, cari sunt capabili să lase să se schinguiască o populație întreagă de dragul, unui post onorific în Biserica pentru scopuri politice, ei cari dragostea lui Christos o personifică în măciucă, ei, cari sunt în stare se înjghebeze bande de hătăuși, ori se știe și se nu protesteze și se lase ca de acele bande se fie atăcați până și comisarii konzistoriali, ei cari în urma faptelor lor s'au șters din stima oamenilor de bine, deosebi a celor mulți ultragați numai ei pot avea calitate de a adauga încă un ultragiu Bisericej și oamenilor, Ei.

Dacă voiți se refaceți trecutul de concordie și solidaritate, să rupeți cu omul și sistemul său. Faceți mea culpa față de Biserica, primiți canonul care Vi se va da, cereți scuze oamenilor ultragați cu cari ați trăit o viață și cu cari ați mai dori — eventual poate — a mai trăi, săruțați ranele de pe trupurile celor schinguiți, dați balzamu sufletesc celor necăjiți de voi, refaceți-Vă echilibrul sufletesc și atunci puteți intra în rândul oamenilor pe cari i'ați

părăsit. Dar a continua cu ultragiul trebuie să vedeți, că nu mai merge.

Știm, că nu veți face aceasta, se cere prea mult dela oameni ajunși pe pantă și cu egocentrism pronunțat. Vom merge fiecare pe calea noastră, dar vă strigăm: Destul din ultragiul!

Cum sunt organizați liberalii în orașul și jud. Arad. Nouii apucături.

Liberalii și liberaloizii din Arad în timpul din urmă fac toate eforturile pentru cazul unei veniri la putere. S-au organizat pe sectoare atribuindu-le câte unui «șef» de sector, care pe a sa răspundere trebuie să nimerească bine cuiul în cap; căci altfel promisiunea obținută pentru caz de răcoșită, canci!

Acești șefi de sectoare caută deci contactul cu masa plugarilor, în deosebi în județ îmbătând lumea cu promisiunii, cum a bunaoară că de vor mai veni la putere, țărănimea nu va mai plăti dări, ca vor expropria pe seama lor și ultimul petec de pământ și că vor urca prețurile produselor agricole pentru ca munca țărânului să fie răsplătită din belșug.

Sunt foarte frumoase promisiuni și cum îi știm de oameni cari se țin de cuvânt, te pomenești că — te vor lăsa cu promisiunile. Cum, domne, s'ar și putea să dea ei pe mâna țărânului și ultima brează de pământ, căci, doar atunci ar trebui să se exproprieze ei inșiși pe ei și asta — nu se poate! Nici chiar de dragul țărânului.

Sau, credeți, că vor șterge dările? Dar cine puse dările mari, cine te făcu să te desbraci și de ultimul nasture ca să poți plăti dările, oare nu liberalii! Timp de patru ani stătură la putere și nimănui nu-i veni în minte vre-odată să vie în apărarea țărânimeii. Răsfoiți foile oficiale și vă convingeți de adevăr. Patru ani stătură ca niște momâi, în care timp nu făcură adăceva decât transferări, avansări, detașări de funcționari publici și și plasa la câte un os de ros protejații devotați. Cine se mai cugeta dintre ei vre-odată la bietul țărân, — nimeni!

Nu te credeți minciunile, lăsați-i să vorbească și pe urmă sănătate buna, vedeți-vă de treburi că veți ajunge mai departe. Până cu promisiunile, trece popa cu țărâna și veți rămânea ce sântelți; condamnați la veșnică sudoare și oboseală!

Un capitan de jandarmi împuscă pe un prefect.

Marti, 31. Mai, orașul Sibăra a fost teatrul unei scene tragice și îngrozitoare. Capitanul de jandarmi Popescu, cunoscut din incidentul cu D. Pan Halpa, a atacat cu focuri de revolver din spate în plină stradă pe prefectul Ghibănescu, care rănit grav a fost momentan transportat la București, unde i s'a făcut o operație pentru înleptarea gloanțelor.

Publicul aflător în stradă s'a năpusit asupra atentatorului. Poliția a reușit să-l scape numai cu mari greutăți de furia trecătorilor.

Cauza atentatului, după câte se spune, a fost răzbunarea. Anume prefectul Ghibănescu, nemulțumit de felul cum căpitanul de jandarmi își făcea datoria, a intervenit la ministerul de interne, care l'a transferat la Tulcea, de unde a venit Marti pentruca să se răzbune asupra șefului său.

Pieptănăm lână
in fiecare zi cu prețuuri reduse.
Kempe moara Socodor

NOTE.

„Ex” și „in”

Din atâtea prepoziții latinești ante, apud... și a, ab, ex, etc. pe cari le recitaserăm pe vremuri de teama notării praste, mi-a mai rămas numai două: «ex» și «in». Două prepoziții foarte temute, în viața noastră politică. Pentrucă, după însemnătatea lor, una te scoate alta te bagă, fiind ambele în funcțiune reciprocă: de va fi existând «ex», să ști că acolo trebuie să fie și «in». Și invers. Asta înseamnă că unul pleacă, altul vine! A bunaoară: te scoate la pensie, vei fi dar un «ex» și numai decât urmează aplicația prepoziției «in» vine «homo novus». De nu te rogi la acciași slinți cu Brătianu, sau cu Averescu și-se anexează la funcția ce o aveai un «ex». Să zicem c'ai fost primar, vei fi ex-primar! Și în această nouă funcțiune pulea-vei avea în partidul tău ex-gubernamental demnitătea de ex-ponent sau «după aptitudine să îi socolit drept «factor comun». Celelalte prepoziții se împart și ele după simpatia ce le au pentru cele două principale. De-i fi «ex» să știi că treci în ujlare: prepozițiile te-au părăsit. De-i fi «in» — a bunaoară la guvern — toate jurnalele scrise «de tine, «pro» tine. Poate numai prepoziția «contra» ar sprijini pe «ex» urlând exșii număți «contra» la, — celui dela guvern.

Astăzi liberalii se bucură de anticipația prepoziției «ex» iar averescanii de simpatia «in». Lupta dintre «ex» și «in» o cunoașteți. Ele se ceartă măcar că, ambele fiind prepoziții, sunt surori cu deosebirea că pe când teoria «exșilor» a atras ablativ, adică, cum ar fi «de pe pelea mea», «in-șii» pretind acuzativ, adică «pe pelea mea». Și beata «propoziție», care am fi noi lipsiții, suferă, căci fie că e «ex» fie că e «in» la putere numai «de pe pelea» sau «pe pelea» ei să fac toate rănimându-i o singură prepoziție multiplicată și indelicată cu «u»: a, a, a, a... u'...

Peghepe.

Opera din Cluj la Arad.

După cum am anunțat la timpul său Opera din Cluj a cerut orașului Arad concesiunea teatrului de vară pe timp de 2 săptămâni, ceea ce Consiliul a și încuviințat. Dela 16 Iunie începând și până la 30 Iunie, în fiecare zi se vor reprezenta cele mai alese opere ale lumii muzicale. Direcțiunea Operei cunoscând, încă din vara anului trecut, pretențiunile muzicale ale publicului arădan, a hotărât să aducă cel mai bun ansamblu al său. 170 de persoane alcătuiesc ansamblul de artiști, personal administrativ etc. Incuartațirea personalului s'a început deja în cursul săptămânei trecute. Tota tunci a început și vânzarea de bilete și emițerea de cupoane cu ajutorul cărora se poate opta bilet pentru oricare reprezentație până la ora 6 din ziua reprezentației. Acest sistem dă posibilitate ca oricine să-și asigure, chiar de pe acum, locul pe care îl dorește, iar în caz că împrejurările îl vor împiedeca să asiste la vre-o reprezentație, nimic nu-l obligă la cumpătarea biletului căci acesta se va vinde dacă nu este preluat la casa de prenotare până la ora 6 a. m.

Pentru publicul arădan venirea operei din Cluj, am putea spune cu drept cuvânt, cel mai bun ansamblu de operă din țară, este o adevărată reverie de vară și suntem convinși că nu va scăpa nimeni prilejul să asiste la reprezentațiile ei, fiecare reprezentație — ni s'a dovedit suficient anul trecut — fiind la cel mai înalt nivel artistic.

Dacă doriți să vă procurați

articole de strictă necesitate, de ocazie sau cadouri, cu prețuri avantajoase, cereți la **Dnei Salgo** Arad, S. rada Consistorului 12. etaj I.

Profesori nemulțumiți.

Este vorba despre armonizare. Proiectul astăzi este lege. Protestele, amendamentele opoziției, care, de data asta, considerăm importanta mare a organizării sistemului și eficace a corpului funcționaresc al statului a știut să fie unită în vederi, au fost, mai mult sau mai puțin, respinse și nebăgate la seamă. Funcționarii, de toate categoriile, sunt nemulțumiți. Această de sigur, nu numai pentru motivul că nouile salarii «mărite», cum le place guvernanților s'au spană mereu, lasă în aceeași mizerie, dar te-a mai nimeni și speranța de a fi odată dreplățiți.

Nemulțumirea este mare între profesori și cu drept cuvânt. Și această nemulțumire vin dela comparația ce trebuie să o facă o categorie de funcționari între salariile ce primesc și acele ce le primesc alte categorii de funcționari ai aceluiași stat.

Corpul didactice secundar ceruse, profesorul, care intră în învățământ, să asimilat cu maiorul. Legea armonizării asimilează cu plutonierul. Unde este echitate? Pentruca un profesor cu afaceri, cu studii universitare trebuie să a mai prost plătit decât un sublocotenent. Un tinăr care se dedică carierei de profesor își termină studiile abia pe la vârsta de 25 ani, când tinărul care terminase ceul de 7 ani și cei doi ani de școală mîțăpă ajunge la gradul de locotenent, reținut ca un director general aproape.

Cari sunt îndatoririle profesorului și cele ale celui sublocotenent încât deosebirea între plățile lor este așa de mare? Iși dă neva seama de faptul că profesorul pregătește viitorul unei națiuni prin munca o depune și că munca lui va fi rodnică numai atunci când el se va putea dedica întregime carierei sale, atunci când spiritul său nu va fi preocupat de grijele mizeriei? S'a gândit domnia dău parlamentului că cultura la noi lasă mult de dor (exemplu îl servese) și că națiunea Românească numai prin cultură își va putea apăra existența? Dacă acesta este un adevăr, atunci școala trebuie să fie sprijinită în primul rând.

O pregătire culturală bine încheiată factorilor națiunii va da o și mai bună armată. Da, este adevărat, armata este noastră, pentru ea trebuie să aducem mijloace. Ostașii noștri umblă și acum în opera și ministerul de războiu are în buget său aproape atât cât celelalte ministere un loc. Pentruca este oare așa de mare deosebire în țara Românească între comandă și comandat?

Nu suntem împotriva armatei, căci, fapt, noi suntem arma. Cadrele din țară de pace sunt funcționari ca oricare funcționari din alte ministere. Vrem echitate. Vrem să dispară concepțiile vechele care înțeleg să protegiască unele se numai, în dauna altor clase.

Dacă unul funcționar, cum este profesorul i se cere multă carte, cultură superioară, sacrificii, responsabilitate, atunci stăre îndatorirea să-i asigure existența.

Armonizare trebuie să fie în adevăr aranjament sistematice, armonice și nu buie să producă disarmonie prin nedreptățile unora în folosul altora.

Ceeace s'a spus în aceste rânduri o chestiune care agită toate sratele funcționarești, cari n-au avut destulă energie să o ducă în public. Că s'a spus adevărul dovedește realitatea. N-am vrea să se terpreteze spusele noastre altfel decât cum am înțeles noi să arătăm starea de ruri luminându-o prin prisma echității adevărate. Au făcut o comparație

Binevoitorul: Insoară Te în acusi îți trece vremea.

Burlacul: — — —

Binevoitorul: Dar vei recunoaște că Te gândești la însurat.

Burlacul: Vai de mine, omului multe ori și moartea-i vine în minte.

Un nou regionalism.

Partidul național a fost mereu acuzat de regionalism și este și astăzi. Acuzele s'au făcut dar cauzele regionalismului său, care n'a fost întotdeauna ardelen, ci aproape întotdeauna servea interesele regiunilor alipite, nu s'au cercat nici odată dacă au fost sau nu fondate.

Și ca să se dea o mică dovadă a acestui regionalism fondat să ne gândim la timpurile ce au urmat imediat adunării de la Chișinău, Alba-Iulia. Aceste provincii au fost inundate de fel și fel de elemente înzestrate de acasă cu tîluri pe cari înainte nici ei nu le cunoașteau. În capul oclivilor publice s'au trimis cele mai obscure individualități. Duminicții din administrația vechiului regat ajunseseră prefeți în administrația provinciilor cari s'au alipit patriei mame. Elementele valoroase au fost mai rezervate, și era natural să se rețină acla orice aventură riscată. În aceeași timp cei de acasă (Ardeal, Basarabia, Bucovina) erau considerați ca fiind dușmanii, cei cari periculoși, erau respinși când solicitau vre'un post în serviciul statului, chiar dacă ar fi fost mai capabili de cât «salvatorii» cari veniseră să speculeze situația. Impozitele ce le plăteau provinciile alipite, în special Ardealul erau înzecite, față de cele plătite în v. regat. A dovedit-o aceasta fostul ministru de finanțe I. Lepadațu pe timpul când făcea parte din partidul național. În administrație, în școală, în justiție, în armata ardelenă, basarabeană și bucovineană era considerat ca element distructiv. De aceea, după puțină vreme, el era menținut la distanță. Într-o măsură mult mai redusă, situația se menține și astăzi. Nu va trece însă mult până când calitățile omului și nu alte criterii îl vor desena vrednic pentru o oarecare demnitate în stat.

După regionalismul provocat de aceste anomalii și care regionalism astăzi dispăre pe măsură ce dispar și cauzele cari l'au justificat, partidul național fuzionat cu cel țărănesc unește astăzi pe cei mai inimoși Români din întreaga țară și introduce în politica țării «un nou regionalism».

Țara Românească suferă și azi de pe urma războiului, suferă din cauza imoralității, un efect al războiului, suferă din cauza ilegalităților, nedreptăților și jafului ce stăpânește în viața sa publică.

Sigur, acestea pot fi considerate ca fiind, pur și simplu, urmări ale războiului. Și dacă ar fi așa atunci am fi mai ușor salvați, căci aceste urmări s'au manifestat și în celelalte țări foste beligerante. Cu venirea timpurilor mai normale aceste neajunsuri au putut fi repede înlăturate ele fiind în adevăr, niște urmări inerente timpurilor anormale.

La noi situația este cu totul alta. Aici urmările rele ale războiului sunt o reînviere a timpurilor fanarioșilor când nedreptatea, ilegalitatea și necinstea erau în floare. Apucăturile puternicilor acelor vremuri au devenit apucături predilecte ale puternejilor zilelor noastre. Câte odată avem chiar și cazuri de exces; de câte ori legile țării sunt eludate cu cinism revollător chiar de aceia cari le-au creat?

Dar astăzi când ne place să ne amăgim cu cultura secolului nostru, care ar atrage după sine un adevărat cult pentru organizmii de stat, faptele, conducătorilor de state, ilegale, nedrepte și lipsite de orice scrupul, au o gravitate și mai pronunțată. Popoarele nu mai sufer de acea întunecime intelectuală care acopere totul; e'e vâl, înțeleg și-și reclamă drepturile lor.

În țara Românească, depozitarii moralității fanarioșice și acei cari le-au scos țărăși la lumină sunt Români și acele secături cari se dau drept Români, dar cari n-au nimic comun cu această națiune. Iar hanibalul moralității în toate manifestările sociale s'a dovedit a fi vechiul regat. Balcanismul, acest adjectiv prea puțin măgulitor, înfloreste acolo și tot de acolo își ia drumul în spre celelalte provincii pentru ca să le infecteze.

În congresul dela Timișoara, un regăten, de care este mândră întreaga țară, a arătat foarte frumos retele urmări ale balcanismului care se numește la noi «regătenism».

Partidul Național-Țărănesc, care este al întregii țări, și care a unii sub steagul său majoritatea Românilor de bine, a proclamat prin graiul Dlui Ion Mihalache, noul regionalism, purificator dușman al nedreptăților, ilegalităților, necinstei și a spus-o, tot prin cuvântul Dlui Mihalache, că regătenii, ardelenii și ceilalți să se unească, dar regătenismul să dispară. Acesta este un scop și scopul este frumos.

Partidul Național-Țărănesc poate fi acuzat!

Ziua eroilor la Arad.

Ziua Eroilor, acestor Mucenici a neamului și omenirii, cari au adus supremul sacrificiu, al Eului propriu, al vieții lor, pentru a noastră mântuire și înfăptuirea ideilor regeneratoare, a fost serbată ieri în Arad cu un deosebit fast, în mod demn și impunător.

La orele 9.30 s'a oficiat pe Piața Catedralei un serviciu divin de P. Cuceruț, Părinți protoerei, în fața tuturor autorităților civile și militare, a școlilor, tuturor corporațiilor și a Armatei. La sfârșitul serviciului divin părintele Alexa Popoviciu a ținut o pătrunsătoare cuvântare. După serviciu asistența în ordinea indicată de programul serbărilor în fanfarele muzice militare și cântece bisericesti au trecut în cetate, la mormintele celor căzuți în războiu, unde după serviciu divin directorul școlii Moise Nicoară Di Ascaniu Crișan a ținut o cuvântare evocatoare a virtuților nobile care a animat și trebuie să animeze totdeauna neamurile. Cu detilarea urmată s'a încheiat programul de înainte de masă.

După masă la orele 4 a avut loc un prea reușit festival în Palatul Cultural, iar seara la orele 9 orașul a fost prea frumos iluminat, deoarece Primăria a plăcut mult, ca totdeauna, când a urmat și o refragere cu torțe cu muzica militară în frunte cortegiul fiind compus din reprezentanții tuturor unităților din Arad. Toată ziua prăvăliile au fost închise și orașul frumos pavărat.

Revizori școlari suspendați.

Suntem informați că la Cluj, în urma descoperirii fraudelor de aproape un milion săvârșite de funcționarul Gh. Lupu dela revizoratul școlar, Ministerul Instrucțiunii Publice a dispus suspendarea revizorilor școlari Poruțiu și Olteanu. Cauza suspendării r fi că, după cum rezultase din ancheta făcută la acel revizorat acești doi revizori n'au fost străini de fraudele comise de funcționarul Lupu, deja arestat pentru faptele sale.

Cercetările continuă.

Scutirea de impozitul pe salarii a pensiilor de război.

În urma unei ședințe a Comisiunii centrale fiscale din 18 cor. s'a adus o hotărâre drept normă, ce urmează a intra în vigoare pe data de 1. Iunie ac. că pensionarii de război să fie scutiți de impozitul elementar pe salarii și de acel global. Deci nu vor plăti impozit pe salarii invalizii și văduvele de război pe baza art. 33. al legii oficiului național al invalizilor, orfanilor și văduvelor de război publicată în Monitorul Oficial din 5. Mai ac. modificându-se prin această nouă dispoziție art. 123. din instrucțiunile pentru aplicarea legii contribuțiilor directe.

Patimi omenesti.

Pe timpul marelui războiu eram oaspe silit al capitalei Ungare, Budapesta. Și cum eram așezat aici fără voia mea, viața și traiul meu nu mă mulțumia de loc, de și în cadrul orașului aviam deplină libertate. Gândul, că nu pot depăși marginile acestui oraș, mă deprimă mult; simțiam o apăsare asupra sufletului meu. Și stăpânit de acest sentiment, ori ce zgomot mă enerva foarte mult. Deci căutam singurătatea.

Într-o zi, unergând spre centrul orașului, pentru a-mi însușia prezența la poliție, observ un grup de orășeni în fața unui afiș. În credința, că e vre-o noutate de pe câmpul de războiu, am luat acea direcție, unde am aflat, că e un afiș de cinematograf, prin care se anunța reprezentarea unui film francez. Nu-mă aduc aminte de titlul, ce purta. Știu însă, că era un subiect din viața de războiu. Și, instinctiv, m'am hotărât, să iau și eu parte la reprezentație, decumva voiu putea ajunge în posesiunea unui bilet de intrare. Subiectul, fiind francez, era suficient, să mă atragă. Dar mai doriam și altceva: doriam să știu, ce efect și ce impresie va face acest subiect asupra cetățenilor Unguri, cari erau în relații de război cu poporul francez.

A doua zi am intrat. Și nu voiu uita nici când efectul și impresia, ce a lăsat acel subiect asupra sufletelor celor care erau de față la acea reprezentație. Nu cred, să fi existat nici măcar unul dintre cei prezenți, fie tiner ori bătrân, să nu fi vărsat lacrimi la vederea evenimentului, desigurat prin acel film. Era vorba de o matroană franceză, care își perduse pe câmpul de luptă soțul, iar mai apoi pe unicul fiu, pe care îl iubia mai mult ca pe sine însăși. Pierderea soțului și a fiului său a fost o durere zguduitoare, nespus de dureroasă. Dar oricât de zguduitoare aceasta pierdere, n'a slăbit întru nimic sentimentul iubirii ei de neam și patrie, ei a privit aceasta pierdere, ca o jertfă supremă, ce dator e să-o aducă fiecăre patrie adevărat pe altarul patriei sale. Mai mult: viața și-a încheiat-o ca soră de caritate, îngrijind de bolnavi și invalizii de războiu. Și atunci am zis în mine: nu e mirare, că acest mare popor, poporul francez a dat și că naștere la atâți eroi și atâți bărbați luminați, cari conduc destiniile țării lor spre binele, înflorirea și înaintarea poporului francez.

E drept, că e vorba numai de un film de cinematograf. Cuprinsul lui însă nu e departe de realitate. Războiul recent confirmă aceasta. Numărul mare al eroilor francezi nu e o poveste, ci o realitate. Și unul din acești mari bărbați ai poporului francez ne-a onorat chiar zilele acestea cu prezența sa în mijlocul nostru. Generalul Berthelot, e cunoscut nouă. Dragostea lui față de noi e nespus de mare. Iar serviciile aduse pe câmpul de războiu și chiar după războiu neamului nostru nu vor fi uitate în veac. Poporul românesc îi va fi recunoscător și el va avea la inimă și sufletul său ca pe un bun părinte și un mare binefăcător al său.

Nu politicianii înguști la suflet și stăpâniți de patimi fac poporul românesc. Aceștia sunt numai o pătură, așezată pe trupul neamului; pătură, plină de egoism și vanitate, cari adeseori, prin lucrările lor, fac mari pagube și stricăre binelui comun. Îndăviziți, stăpâniți de aceste patimi omenesti, încredințându-lise altceri de stat, aduc o adevărată pacoste și nenorocire pe țară. Într'un stat cu pretenții de cultură acest soi de oameni nu pot avea nici un rol în viața de stat.

Așa e acolo și altcum e la noi!

I. G.

URANIA

dela 5—8 Iunie.

Manevra de toamnă

piesă în 7 acte.

Rep. începe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9.

Situația politică.

Internă.

Iar se lansează ideea unui guvern național și gogorita fuzionării partidului național-tărănesc cu... liberală ori averescă, dacă dorim. Nu pentru-că și „Indreptarea”, oficiul guvernului a desmășit știrea această. — dar punctul de vedere al partidului Național-Tărănesc în aceste chestiuni este de mult, definitiv și bine stabilit. Mai nou, conșcis și precis l'a exprimat Dl. I. Mihailescu la Timișoara.

Partidul Național și Tărănesc, ori acum: PNațional-Tărănesc de la Unire incoace reprezintă adevăratele și marile mase ale poporului. Succesiv a fost abandonat de la cârmă Tării, pe motivul lipsei de „competință” — de fapt de frică. Guvernele cari s'au succedat n'au putut nimic real și de folos produce pentru Tară. Au reprezentat sau o castă — cea bancară — sau anumite coterii de politicieni, nici de cum masele populare și dorințele lor, cu cari nu au voit și nici nu au știut ca să se identifice. A intra în un guvern național, pe care nici o necesitate imperioasă nu-l cere, ar însemna a facilita venirea din nou a guvernului liberal în o formă îndulcită și care nu poate altfel reacți, lipsindu-i și cea mai mică bază reală de aparență numai. Ar însemna că partidul Național-Tărănesc primește rolul de cenșoteacă ce i s'a croit, înseamnă a-i rupe aripile avântului înaintea țelului unei guvernări cu alevărat naționale și democratice.

Iată de ce partidul Național-Tărănesc nu poate intra în această horă, „competințele” sunt doar în cealaltă tabără, arate ce știu, partidul Național-Tărănesc va ajunge a governa din voința poporului, când ori ce „competință” își va putea afla așezarea în munca constructivă și de consolidare pentru Tară, în funcții nepolitice. Tot acesta este punctul de vedere al partidului și în privința „fuzionărilor”.

Externe.

Un remarcabil fapt este discursul Dlui Chamberlain, ministrul de externe, care a arătat motivele ruperii relațiilor cu Sovietele, acele ducând sub firma „exteriorității” cea mai deșanțată politică de subminare contra Imperiului Britanic. Se poate constata cu bucurie, că Sovietele devin tot mai izolate, se prevede chiar că unele State asemenea vor rupe relațiile diplomatice, ori vor lua o atitudine tot mai rezervată față de Soviete.

Administrația Financiară Arad.

No. 17,503 din 28 Maiu 1927.

PUBLICAȚIUNE.

Având în vedere numărul mare de contracte de închiriere prelungite, pentru a feri pe contribuabili de contravenții. Administrația Financiară Arad a dispus să se primească aceste contracte spre taxare până în ziua de 7 (șapte) Iunie inclusiv.

Peste această dată se vor dresa acte de contravenție.

Administrator financiar: Șef de secție:
NICOLEANU. DAJBUKAT.

Citiți și răspândiți

ziarul „Românul”

Cenz. Prefectura Județului Arad

Informațiuni.

Generalul Berthelot a vizitat și orașele Cluj și Iași unde a fost primit cu tot atâta entuziasm ca în Arad, făcându-se în aceste orașe și primire oficială.

Președintele a Republicii Ceho-Slovace a fost reales pe un period de 7 ani cu mare fast și însuflețire veteranul luptător a drepturilor popoarelor D. Masaryk.

În procesul „Cuvântului” consiliul de revizie al corpului II. de Armată și-a declinat competența, hotărând anularea sentinței de condamnare a dlui T. Enacovici la 6 luni închisoare și 30.000 lei amendă și trimțterea dosarului Înaltei Curți de Casație spre a se pronunța asupra regulării de competență.

Livia Ignat a murit în 20. Maiu în Beiuș în etate de 57 ani. A fost o mamă de model un suflet nobil și o înflăcăată Româncă, fiică a județului Arad, din comuna Comlăuș. Trimțtem întristatei familii adănc simțțele noastre condoleante.

Ioan Pepa, protopopul Mehădiei a murit în vârstă de 65 ani în Caransebeș, unde era să iec parte la ședințele Adunării Eparhiale. A fost un vechi luptător, un bătrân jovial cu o inimă curată. Odihnească în pace.

Principesa Elena cu prilejul unei vizite la Chișinău Basarbiei a pierdut un cordon de perle cu garnitură de pietre prețioase. Se fac cercetări, cari până acum s'au dovedit zadarnice.

Baroul advocațial din Arad în ziua de 29. Maiu a. c. a ținut adunarea generală anuală sub președenția Dlui membru în consiliul de disciplină: Dr. Teodor Pap votându-se bugetul și discutându-se asupra multelor nevoi de care suferă mersu bun și normal al Justiției noastre.

Accidentul de aeroplan de la Băneasa. Miercuri s'a produs un groaznic accident în împrejurimile Băneșii. Un avion ceho-slovac, care a luat parte la nrectingul de aviație executând splendide acrobații aeriene, s'a prăbușit de la o înălțime de 50 metri. Inginerul Kinsky a încetat din viață, iar pilotul Bican grav rănit, nu se știe de scapă cu viața. Motiul accidentului ar fi defect de motor.

Administrația Financiară Arad.

No. 17,481 din 27 Maiu 1927.

PUBLICAȚIUNE.

Administrația Financiară Arad atrage atențiunea că, întrucât registrele jurnale nu ar conține operațiunile zilnice detaliate de primiri și plăți, în ordinea efectuării lor, ci conțin numai totaluri recapitulative pe zile, săptămânali, luni. În acest caz urmează a fi timbrate cu 3 lei de listă și registrele ajutoare cum sunt străța și registrul de crești cari conțin acele operațiuni detaliate și deci completează jurnalul.

Administrator financiar: Șef de secție:
NICOLEANU. DAJBUKAT.

Redactor responsabil Puticiu Pompiliu

Miere de stup de flori

din anul curent de vinzare la proprietar
Sava Popoviciu, Felnac.

Mobile cu plata'n rate,

pe lângă prețul plățirei în numera se găsește în Magazinul GARAI, Piața Avram I.

In atențiunea bolnavilor de piept.

Medicul-șef al orașului atrage atențiunea atât a bolnavilor cât și a medicilor de circumscripție rurală și primăriilor conștinuând că fiind numărul paturilor gratuite în sanatoriu de tuberculoși al orașului numai de 25 și cum acestea sunt mai todeauna ocupate, ba de multe ori mai multe cereșteaptă să le vină rândul, pentru înconjurarea oboseții și speselor zadarnice cu călătoria aci și înapoi nimeni să nu plece la sanator până nu a întrebat și primit răspuns prin telefon (No. 344) sau în scris, că este loc gratuit pentru el. Mai bine, dacă acest bolnav înaintează pe adresa sanatorului cerere cu certificat de pauperitate și așteaptă acasă avizul telegrafic al sanatorului. La curi cu plată stau mai todeauna la dispoziție.

Administrația Financiară Arad.

No. 17,483 din 27 Maiu 1927.

PUBLICAȚIUNE.

Administrația Financiară Arad atrage atențiunea deosebită a particularilor și autorităților asupra dispozițiilor art. 28 din noua lege a timbrului al cărui conținut este următorul:

În toate cazurile când este permisă în trebuințarea timbrului mobil, primul cuvânt al conținutului actului sau parte din semnătură se va scrie chiar pe timbru mobil.

Când asemenea timbre se vor găsi neanulate în moduri arătate, actul se va considera netimbrat.

Când actul enunță de la o autoritate publică sau se primește de ea timbru mobil se va anula de către autoritate în momentul primirii sau liberării. În acest caz anularea se va face prin aplicarea pe timbru a sigilului autorității sau a semnăturii funcționarului îndrept.

Administrator financiar: Șef de secție:
NICOLEANU. DAJBUKAT.

APOLLO

dela 5-7. Iunie

Condamnata

Dramă în 7 acte.

Rep. în cepe la orele 4 și jum., 6, 7 și jum., 9

Cine cumpără mobile,

nu-i va părea rău pentru osteneală vizitând depozitul fabricii de mobile Klug. Aradul-na

Cel mai frumos vopșeste și curăț

Iosif Fick, institut de vopșit stofe și curățire chimică. Arad. Strada Crisan No. 9.

Simeon Klein si-a muta

prăvălia de pălării pentru dame și bărbați din Piața Avram Iancu No. 21

în Strada Eminescu No. 3 în locul calului Soția lui Vidor.

Intrarea la Soția lui Vidor în caelaș loc

Tipografia Aradi Hirlap nyomdaüzem